

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr
V administraciji prejeman, velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 65.

Ljubljani, v ponedeljek 21. marca 1892.

Letnik XX.

Deželni zbor kranjski.

(V. seja, dné 17. marca.)

Pričetkom seje stavijo poslanec vitez Langer in tovariši samostojni predlog, naj deželni odbor dovoli še 1 hektar zemljišča na Grmu, kjer naj zasade ameriške trte in v ta namen dovoli 500 gld. kredita. Sadike pa naj se potem prodajajo le na Kranjskem in sicer ali brezplačno ali k večjemu po 4 gld. 1000 komadov. Predlog pride v jedni prihodnjih sej na vrsto.

Potok Mirna.

Poslanec dr. Papež obširno poroča o uravnavi potoka Mirne. L. 1890 je deželni zbor dotični načrt vrnil deželnemu odboru z naročilom, da izposluje polovico troškov iz državnega izboljševalnega zaklada. Poljedelsko ministerstvo je na prošnjo deželnega odbora z dopisom z dne 11. oktobra 1891 odgovorilo, da prevzame polovico na 140.000 gld. proračunjene potrebščine, torej 70.000 gld., če ostale troške pokrijejo dežela in mejaši in če dežela prevzame najmanj 30% z dostavkom, da se pri uravnavi tega hudournika štedi, kolikor mogoče, in delo kar najhitreje izvrši. Upravni odsek torej nasvetuje nastopni načrt zakona:

Z a k o n

z dne

o uravnavanju potoka Mirne.

Po nasvetu deželnega zbora Svoje vojvodine Kranjske ukazujem tako:

§ 1. Uravnavanje potoka Mirne med Mirno in Dulami se spoznava med podjetje, katero je izvršiti iz deželnih pripomočkov, s tem pogojem, da pripomore državni izboljševalni zaklad v zmislu državnega zakona z dne 30. junija 1884. l. drž. zak. št. 116, s petdesetimi odstotki na 140.000 gld. proračunjene potrebščine, torej z doneskom 70.000 gl., in da se udeleženci pri tem udeležé z doneskom

dvajsetih odstotkov, tedaj z 28.000 gld., od katere svote pride 22.000 gld. na neposredne udeležence zemljiške posestnike, 3000 gld. na udeležence občine in 3000 gld. na okrajni cestni odbor mokronoški.

Kar se tiče omenjenega doneska udeleženih občin, razdeli ga, ako se o tem ne morejo zjediniti občine same, med nje deželni odbor.

§ 2. Natančneje določiti, kako je izvršiti podjetje, kadaj pričeti ter nadaljevati in kako voditi gradbo, kako je nakazovati v izplačilo doneske drž. izboljševalnega zaklada in dežele, in kako sme vplivati vlada na napredovanje podjetja, pridržano je posebnemu dogovoru med vlado in deželnim odborom.

§ 3. Ako bi troški gradbenih in popravni del ne dosegli zneska proračunjenega na 140.000 gld. omejiti je primerno temu, kar se prihrani, jednako merno doneske državnega izboljševalnega zaklada, dežele, kakor tudi udeležencev, oziroma povrniti je že vplačani prebitok, ki se pokaže.

§ 4. V ta namen, da se pripravi donesek, ki pride na udeležence, in da se morejo vzdrževati vse uravnave in obrambene gradbe, osnovati je upravnim potom vodno zadrugo posestnikov tistih nepremičnin in naprav, ki se po teh zgradbah izboljšujejo in obvarujejo, ter je uravnati prispevno dolžnost združnikov po namenu deželnega zakona z dne 15. maja 1872. l. dež. zak. št. 16.

§ 5. Mojemu poljedelskemu ministru je naročeno, izvršiti ta zakon.

Kulturna dela.

Poslanec Povše poroča o § 3. letnega poročila deželnega odbora: A) Deželna kultura. Upravni gospodarski odsek, kojemu je bilo v posvetovanje izročeno poročilo deželnega odbora o deželno-kulturnih rečeh, usoja si sledeče poročati:

Zagradba potoka Trbiža: Odsek odobruje, da

je deželni odbor sodeloval pri ureditvi potokov osobito Trbižkega, ki so vsled naliva v noči od 22. na 23. avgusta minolega leta bili silno narasli in polje ter vasi grozno opostošili. Da se je odvodni kanal od namešane prodovine oprostil, treba je bilo nemudue izvršitve, omeniti je treba, da se je dno potoka za 1 1/2 metra višje od vasi vsled namešane prodovine vzdignilo ter bi pri ponavljajočem se enakem nalivu lahko nastali osodepolni nasledki za dotične vasi. Vlada odmenila je v to nujno delo 1000 gld. in zahtevala od deželnega odbora enako svoto.

Odobruje se nadalje, da je deželni odbor dogonal obravnave gledé poprav in uredbe Belega in Črnega potoka pri Beli Peči.

Prav tako je deželni odbor povsem korektno postopal o zadevi dogovorov vis. c. kr. vlade gledé zagradb hudournikov v Št. Anski dolini. Osobito odobravati se mora, da je deželni odbor obrnil pozornost c. kr. vlade na pokončevanje gozdov v Št. Anski dolini in v Št. Katarinski dolini od Trbiža naprej proti severo-zahodu, to toliko bolj, ker pri nadaljevalnem izsekavanju gozdov nastale bodo katastrofe, osodepolne za pokrajine, katere leže ob Bistriškem potoku in njegovih pritokih v Št. Katarinski dolini. Ako se bo neizmerno posekavanje gozdov osobito v strminah nadaljevalo, kakor doslej, bodo nastali grozni nasledki po hudournikih in bo ves trud dežele in države zaman, kajti troški za zopetne uravnave potokov in zboljšanje opustošenih pokrajin bodo toliki, da jih ne bo pri najboljši volji mogoče zmagati. Prav je storil deželni odbor tudi v tem oziru, da je izdelovanje načrtov za uravnavo Potočnikovega in Mošenikovega grabna odklonil in vladi je priporočil, ki že iz ozra na državno cesto, kateri preti nevarnost po teh potokih, je to v prvi vrsti dolžnost državne uprave.

Pod števil. marg. 4. poroča deželni odbor o obravnava gledé zgradbe v obrambo brega Save pri Gorenji Savi.

LISTEK

Stari oče Žabjek.

(Konec.)

Prišedši domov, uzré Mateja na vrvišču. Sinaha pa se je nasmehnila med hišnimi vratmi rekoč:

„Pozdravljam vas, ded; no, to ste že lačni! Na ognjišču imate zajutrek; pazila sem, da je ostal gorak.“

„Bog plati, — sam grem pónj,“ dé stari oče in sede na kameneno klop. „To-le sem prejel od Jurčka, pismo z dvema bankovcema. Pogledite . . .“ Matej in sinaha hitro pogledata v starčkove roke, toda namežikata z očmi, kakor bi hotela reči, da ja to preveč veselo ni presenetilo.

„Sevéda, on to lahko stori, — sam je še,“ — velí počasi sinaha, — „vi ga pa imate tudi v čislh . . .“

„Ali nekaj mi ne ugaja v pismu,“ nadaljuje stari Žabjek; — „podpis zdí se mi nekako tuj. Poglej, Matej, vidim li dobro: Georg Schabieck . . to slóve.“

Matej gre počasi k očetu, vzame mu list iz roke, rekoč: „Georg, no, je po nemški, a po naše ‚Jurij,‘ — in to-le ime ‚Schabieck,‘ mogoče, da se hoče brat zdaj tako podpisavati. On je zdaj koprol,

sramuje se svojega imena in ima novo. Bajè se mu zdí naš priimek ‚Žabjek‘ smešen in preprost . . .“ In Matej pri teh besedah porogljivo zategne ustnice.

Ded to vidi, ter zarudi.

„Ni li to morda kaka pomota?“ vpraša slaboglasno.

„Kaka pomota?“

„Da je kdo drugi, tuja oseba podpisala pismo namesto njega . . .“

„Oče, ne bodite tako otroški,“ smeje se iznova porogljivo Matej.

„Jurij se je prelevil v nemškega Georga, in ta priimek si je nadel, da bi se ne poznalo naše ime.“

„To jo laž!“ vsklikne zdaj stari Žabjek in poskoči kakor mladenič. „Daj sém pismo, uveril te bom, da je to le pomota.“

Matej vrže list na klop, rekoč: „Držite se le vašega Jurija in ponašajte se ž njim.“

Stari Žabjek pograbi list in hití ž njim na vás. Sinaha gre v gorenjo izbo, gleda za njim ter dé: „Stari oče gredó v šolo . . .“

„Naj le gredó,“ velí Matej slabe volje, kajti jezilo ga je, da je baš na očetov god šlo vse narobe.

Starček se povrne malo pred obedom. Povžije le malo, govori skoro nič. Ko odloži žlico, reče natihoma svojemu vnuku Jurčku: „Nemaš li danes

popoldne šole, vstani tu, da mi napišeš na zavitek naslov.“

Jurček namreč je vselej dedu pisal naslov na strijca Jurija; zavitke je imel lepo shranjene v skledniku.

Starček Žabjek je šel učitelja vprašat gledé podpisa; učitelj mu je pomilovaje rekel, da je to Jurijev podpis, — in da je svoje ime — ponemčil; zajedno mu je okoli usten poigral trpki usmev . . .

„Človeku se srce krči v prsih . . .“ — dostavi učitelj, — „da se deca tako krasne domovine, naši otroci, tako brzo podpisujejo v tujem jeziku, — Nemec bi kaj takega ne storil!“ Vzame košček papirja, nánj napiše „Schütz“, ter pojasnjuje, rekoč: „Tak Nmec Schütz se vam živ dan ne bode pisal v slovenskem kraju ‚Šic‘. Ste me razumeli?“

Ded Žabjek žalostno zmaje z glavo in odide. Iz šole gredoč napoti se na grobišče; ondi, tik groba svoje rajnice, jokajoč vzdihne: „Oj, da bi bila starka ti to doživela, — hudo bi ti bilo pri srcu!“

* * *

Ko vnuček Jurček z lepimi, uglednimi pismenkami napiše naslov, položi mu starček roko na glavo ter vpraša:

„Kako je tebi ime?“

„Jurček!“ odgovori deček, čudeč se.

„In priimek?“ vpraša stari oče skoro strogo.

Vis. deželni zbor dovolil je že v ta namen znesek 5000 gld.; vsa dotična dela stala so 20.214 gld. Od teh so prevzeli udeleženci, državna železnica, cestni arar, cestni okrožni odbor in občini Stražiše in St. Jošt — skupno 13.993 gld. 52 kr. Vlada, oziroma okrajno glavarstvo zahtevalo je, da primanjkljaj v znesku 2097 gld. 44 kr. prevzame dežela, deželni odbor pa je vložil pritožbo zoper to razsodilo, in se sme pač pričakovati, da ta znesek prevzame država in ga pokrije iz državnega melioracijskega zaklada.

Gledé obravnave o uravnavi Save pri Stožicah in Tomačevem, o kateri poroča deželni odbor pod marg. štev. 5., je omeniti, da se je deželni odbor konečno udal in privolil v to, da je povrnil iz deželnega zaklada delni znesek 3288 gld. 5 kr., gledé delnega zneska 222 gld. pa je prevzel polovico stroškov, kar upravni odsek odobruje iz razloga, ker so prebivalci vasi Stožice in Tomačevo res hudo prizadeti po Savi, ki je tem vaščanom že mnogo najboljših travnikov in tudi njiv odnesla in s tem jim najboljšo podporo vzela.

Upravni odsek navetuje istotako odobrenje zneska 1000 gld., katerega je deželni odbor izplačal v namen bregbraneče zgradbe pri reki Ljubljanici v Mostah (marg. štev. 6).

Pod marg. štev. 7. poroča dež. odbor, da je sklep vis. dež. odbora, po katerem je odmerilo se 500 gld. podpore za uravnavo Save v Boh. Bistrici, županstvu naznanil.

Pod marg. štev. 8. poroča deželni odbor o dosedanjih vseh za uravnavo reke Krke in odobruje njegovo postopanje in dogovarjanje, oziroma pogajanje z vis. c. kr. vlado, priporoča gospodarski odsek deželnemu odboru, da nadaljuje pogajanja z visoko c. kr. vlado, da se vendar že prične uravnavo reke Krke, ki tako silno pustoši lepo ondotno polje, oziroma pridelke na njem.

Iz poročila o razširjanju trtne uši je razvideti, da so skoro vsi vinogradi v kostanjeviškem okraju po trtni uši okuženi. Že to mora vendar dovesti merodajne oblasti, da izvedejo to za ta okraj eminentno zboljšavno delo ter ubožanim prebivalcem pripomorejo k nadaljni eksistenci. Tu je pomoč mogoča, žal, da ne tako povsod drugod, kjer živé po trtni uši oškodovani zemljani skoro izključljivo iz vinogradov in nimajo na razpolago dobrega polja. Po uravnavi reke Krke pa bodo zemljani mogli vsaj v pomnoženem poljedelstvu najti svoj obstanek.

Pod m. št. 9 poroča deželni odbor o dosedanjih vseh osuševanja Rašenske in Lučenske doline. Gospodarski odsek konstatuje z radostjo, da je od kmetijskega ministerstva delegirani zvedenec preiskoval in našel, da nedostatki, izvirajoči iz osuševalnih del v Rašenski dolini, kakor so trdili prebivalci s Krke, niso prouzročeni po hitrejem odtoku vode iz votlin, ampak od hudih nalivov konec meseca julija leta 1889. Zato je ministerstvo tudi dovolilo 3000 gld. v svrhu nadaljevanja omenjenih del.

Deželni hidrotehnik nadaljeval je iztrebljevalna dela ter je posebno skrbel za razširjenje požiralnikov

v Lučenski dolini. Upravni odsek priporoča deželnemu odboru, da zakaže nadaljevanje iztrebljevanja najdene votline v Lučenski jami, to torej bolje, ker se je ta jama pokazala kot pravi požiralnik in je za tržno upati, da se bodo poplavne vode v Lučenski dolini naglo odvajale, kar tudi ljudstvo s hvaležnostjo priznava.

Za do sedaj zvišena dela naraslo je stroškov 3026 gld. 49 kr., ter je po tem takem ostalo od skupne podpore v znesku 5000 gld. še 1973 gld. 51 kr. na razpolaganje za nadaljevanje omenjenih del, katera naj se prej ko mogoče izvrše.

Pod marg. štev. 10 pojasnjuje deželni odbor, zakaj da se niso še pričela preiskovalna dela v Ribniški dolini. Odobruje se, da je deželni odbor obljubil v to svrhu 2000 gld. prispevati iz deželnega zaklada ter se priporoča deželnemu odboru, da ponovljeno prosi potom c. kr. deželne vlade, da visoko kmetijsko ministerstvo vsaj to poletje zakaže nadaljno preiskovanje v kočerskih in ribniških dolinah.

Iz marg. št. 11 posneti je, da se je osuševalno delo na gorenjem koncu Planinske doline, obstoječe iz izpeljanih vodnih rogov, izvršilo strogo po načrtu ter da so vse stavbe, če tudi že dve leti v funkciji, popolnoma nepoškodovane pokazale se in se je moglo z zadovoljstvom konstatirati, da sta oba rova ob povoduji vso od reke Unec prihajajočo veliko množino vode brez vsake škode odvajala v globočino, ne da bi se bila voda znotraj jam le količkaj zajezila. Odobruje se nadaljno obravnavanje deželnega odbora z vis. kmetijskim ministerstvom gledé nadaljevanja odvajanja povodenj iz kotlinskih dolin; osobito so naredbe, katere je gozdnotehniški oddelek nasvetoval, velevažne ter naj deželni odbor na strogo izvršitev teh naredb pazi in sili, da se dosednji vspehi ohranijo.

Obžalovati je, da se še niso mogle izvršiti hidrotehniške preiskave gledé Planinske doline in ljubljanskega barja, oziroma v koliko da vplivajo odvajanja vodâ iz Planinske doline na ljubljansko barje, ker bi taki iz dejanskih razmer izvajani faktučni dokazi kaj dobro služili pri nadaljnih obravnavah vodopravnih zahtev, katere hočejo nekatere tovarne, ležeče na reki Ljubljanici, postaviti.

Pod marg. št. 13 in 14 opravičuje deželni odbor, da ni bilo mogoče, in to zaradi preobilnih poslov, katere so imeli deželni inženjerji izvršiti, izdelati načrtov za uravnavo Pivke, prav tako, da bi se preiskali vzroki povodnjim v občini Dobernički ter primeren načrt napravil. Obljubljuje pa, da se bodo ti načrti tekom tega leta 1892 izvršili.

Pod marg. št. 15 in 16 razkazano je stanje močvirskega zaklada, ki znaša s koncem junija 1891. leta 88.842 gld. 33 $\frac{1}{2}$ kr.

Velika beda, ki je po Krasu nastala vsled dolgotrajne suše leta 1890, dala je povod v minolem predlanskem zasedanju visoke zbornice k resoluciji, da se naprosi visoko ministerstvo, naj pripomore, da se enaka beda ne prigodi več, po koji so ljudje in živina imeli toliko trpeti. Kmetijsko ministerstvo

je odredilo poslati gozdnotehniškega inženjerja Pučka, da nadaljuje svoje študije za dobavo hranilne vode.

Odobruje se nadalje od deželnega odbora podeljene podpore za napravo vodovodov, oziroma vodovodov in vodnjakov.

Gledé pod marg. št. 18 navedenega presarbljevanja vode za občino Ambrus v Sani krajini poroča deželni odbor, da ni mogel odposlati še inženjerja v ta kraj, ker je v svrhu izdelovanja takih načrtov najeti inženjer Vlek imel preobilo posla na Notranjskem in so bili tudi drugi v deželni službi stoječi tehnik z delom preobloženi.

Z ozirom na veliko važnost tega projekta, kojemu to tudi vis. kmetijsko ministerstvo gotovo posebno naklonenost podelilo, naroča se dež. odboru, da vsaj tekom tega leta pošlje tehnika v Ambrus, da izdela načrt ter da se prične vršiti pripravljevalne obravnave vresničenja tega projekta; osobito pa naj dež. odbor dožene obravnave gledé v 15. seji dne 25. nov. 1890 naročenih pogajanj, gledé prispevkov udeležencev in gledé pridobitve potrebnih zemljišč in vodne sile.

Pod marg. št. 19 navedene podpore, podeljene za napravo gozdnih drevesnic, kakor tudi obravnave dež. odbora gledé državne gozdne drevesnice v Rudolfovem in gledé podpore za ustanovitev gozdne drevesnice v Poljanski dolini nad Škofjokoloko za katere vodstvo se je pridobil c. kr. gozdarski adjunkt pl. Zhuber, se odobrujejo in na znanje vzamejo.

Poročilo o dosedanjih vseh pogozdovanjih Krasa (pod m. št. 20) jemlje se na znanje.

Prav tako se odobruje, da je dež. odbor razdelil med deželane knjižico „Navod, kako ravnati z gozdom“ (pod m. št. 21) in da je dognal, da se je od vis. kmetijskega ministerstva priredila slovenska knjižica o žuželki „Nona“, ter da je v to svrhu izdal 100 gld. prispevka iz deželno-kulturnega zaklada, ter naj dež. odbor skrbi za to, da se bo naše ljudstvo do dobrega poučilo o tem novem silovitem sovražniku gozdom (m. št. 22).

Jemlje se za znanje poročilo pod m. št. 23. gledé priprav za izvršitev zakona z dne 11. avg. l. 1890. dež. zak. št. 4. o povzdigi reje goveje živine ter se pod m. št. 24. navedena razdelitev bikov plemenjakov, nakupljenih iz deželne subvencije odobruje, kakor tudi način in določbe pogoja, pod katerimi je dež. odbor delil nakupljene bika plemenjake.

Gospodarski odsek goji nado, da se bo v prihodnje več gospodarjev oziroma občin tudi z Dolenjskega oglasilo za bika plemenjake, tako da bo tudi ta del dežele več ravno v tej pokrajini toliko potrebnih plemenjakov iz deželne subvencije dobil, ker letos prišlo je 24 bikov na Gorenjsko, 9 na Dolenjsko in 8 na Notranjsko.

Pod marg. št. 25. in 26. izkazane podeljene podpore za šolske vrte, in kako ti vspevajo, se odobrujejo. Upravni odsek vendar priporoča dež. odboru vplivati na to, da se v polit. okraju črnomaljskem, kjer ni niti ene sadne drevesnice, kojih je v drugih okrajih povprečno po 12 do 24, osnuje več sadnih drevesnic, da bodo po trtni uši tako silno prizadeti gospodarji mogli vsaj iz pomnožene sadje-reje dobivati nekaj pomoči. Ker ima prav ta okraj tudi jako ugodno obnebje, v katerem bi tudi gojitev žlahnišega sadja mogla vspevati, n. pr. žlahne breskve, marelice, renklodi, katero sadje ima dobro ceno in tudi dotično drevje kmalu prične roditi, in ker se ondotno ljudstvo vsled bede kar trumoma izseljuje, naj deželni odbor ves svoj trud in svojo skrb porabi v to, da se v tem okraju pospeši sadjereja in naj osobito temu okraju nakloni podpore za napravo sadnih drevesnic.

Pod marg. št. 27. in 28. izkazane podeljene podpore v prospeh kmetijstva v roke kmetijske družbe se odobrujejo, prav take nagrade, katere je deželni odbor podelil za pokončevanje hroščev, ter konstatuje gospodarski odsek s posebnim zadovoljstvom, da se je 115 občin oglasilo za nagrade, ter se je po izkazilih 66 milijonov hroščev pokončalo. Vztrajno enako delovanje bo pripomoglo, da se zatré ta veliki sovražnik našega poljedelstva.

Odobré se pod št. 29. izkazane podeljene premije za pobite zveri, vidre in stekle pse; prav tako da je dež. odbor podelil podpore slušateljem živino-zdravniške šole, ker treba nam še mnogo živino-zdravnikov po deželi.

Pod št. 31. poroča dež. odbor, da je z veseljem pozdravil sklep občnega zbora kmetijske družbe, katera hoče stoipetindvajsetletnico svojega

„Zabjek, — Jurček Zabjek . . .“

„Dobro; napiši mi to še enkrat tu-le na ta papir, in z velikimi črkami. Če bi se pa ti kedaj sramoval svojega imena, kaznoval bi te Bog, — veš?“

Ko Jurček svoje imo napiše z velikimi črkami na čelo pol pole, pogladi ga ded Zabjek, dá mu šestico in veli, naj ga pusti zdaj samega.

Na to sede za mizo ter jame pod naslovom vnukovim s tresočo roko pisati list v Metelčici, a iz očij so mu lile debele solze.

„Ljubi sin!“

Živ dan bi ne bil mislil, da se bodeš ti, ko postaneš kopro, sramoval poštenega imena očetovega, in da se bodeš inače imenoval. Izvestno misliš, ker je tvoj oče ubog kotár, ne smejo ljudje o tem vedeti, da si kri moje krvi. Žalostno je, saj so bili tvoj oče, ded in praded Zabjek, in ti je zatajuješ.

Jaz te nisem dal krstiti na Georga, temveč na ime svetega Jurija, tako se moraš nazivljati ti, ako nisi Nemeč. Ker me pa zatajuješ, nočem od tebe nobenega poboljška, ter ti nazaj pošiljam ona dva goldinarja. Pomisli, kadar ja uzreš, da sem v svojega godú, v sv. Jožefa dan, zaradi tebe plakal, ter rajni materi tožil na grobu, kajti imel sem nekoč veselega, vrlega sinka Jurija Zabjeka, — ne prekrščenega. Gospod učitelj me

je hotel pregovoriti, češ, da te tako pišejo morda tvoji predstojniki, a tebi se ne treba tako pisati. Reči bi jim moral, da si tudi oni ne dajo vzeti svojega imena, in da je vsakdo, i najmanjši podanik, v krstnih knjigah in pri gosposki zaradi tega vpisan s svojim lastnim imenom, da ga more varovati vladar sam. Zabiči si to v srce!

Tvoj užaljeni oče
J o ž e Ž a b j e k .“

* * *

Štiri dni na to prinese sel list od koprola Jurija; slovel je nastopno:

„Preljubi oče!“

Za Boga vas prosim, odpustite mi mojo hibo; nisem vedel, da vam bom prouzročil s svojim podpisom tako žalost. Videč, da me tako piše gospod oberlajtnant, mislil sem, da je to lepše, gosposki. Zdaj pa vidim, da nisem imel prav; biti nočem nič družega, nego vrli vaš sin. Odpustite mi, saj tega ne storim nikoli več. Stokrat vas pozdravlja in poljublja, a tudi brata in svákinjo, vaš odkritosrčni

J u r i j Ž a b j e k .“

Podpis je bil pisan z neobičajno velikimi črkami.

„Vidite,“ vsklikne, ponosno s prstom na podpis kazoč, stari Zabjek, — „moj Jurij ni noben — Judež!“

A. S.

Obstanka praznovati s prireditvijo splošne deželne kmetijske razstave. Upravno-gospodarski odsek z zadovoljstvom odobruje, da je dež. odbor obljubil po svoji moči podpirati to domovinsko važno podjetje ter da je imenoval kot člana razstavnega odbora svoja dva zastopnika gg: Dr. A. Schafferja in Dr. Jos. Vošnjaka.

Na podlagi teh pojasnil usoja si upravni gospodarski odsek nasvetovati:

Visoki deželni zbor izvoli naj skleniti:

Poročilo deželnega odbora o deželno-kulturnih rečeh § 3. let. poročila lit. A. pod marg. št. 1. do 31. so odobralno sprejme na znanje. (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. marca.

Notranje dežele.

Dolenja Avstrija. V deželnem zboru predlagalo je več poslancev, da naj se premeni dunajski občinski red tako, da se ima nova seja sklicati, ako se ni rešila kaka stvar, ker seja ni bila sklepčna. Kdor brez opravičenja k drugi seji ne pride ali pred koncem seje odide, zgubi mandat in pred pretekem dveh let ne more biti zopet voljen v mestni zbor. Predlog se je izročil deželnemu odboru. Naperjen je proti protisemitom, ki s tem, da se ne udeležijo kake seje, ali pa odidejo pred glasovanjem, preprečijo marsikak sklep.

Bukovina. Časopisi poročajo, da je bukovinska deželna vlada dobila iz Dunaja migljev, da naj dela na to, da v deželi vse ostane pri starem. Grof Taaffe se ne mara zameriti Rumunom, ki ga na Dunaju zvesto podpirajo.

Vnanje države.

Nemčija. V Berlinu se pripravlja neka premena. Cesar se je bajé nekoliko premislil in je v poslednji seji kroninega sveta se izrekel proti šolski predlogi, češ, da se je treba ozirati tudi na došle proteste. Učni minister in pa državni kancelar sta zaradi tega že dala ostavko. Cesar pa ni ostavke še vsprejel, temveč je odpoval na graščino Hubertusstock, da se malo odpočije, kar so mu svetovali zdravniki. Dokler se cesar ne povrne, se kriza ne bode rešila. V liberalnih krogih je veliko veselje, če tudi se za gotovo ne vé, če se hoče šolska predloga umakniti, ali morda le nekoliko predelati. Prav nič se še ne vé, kako se še vse zasuče. Nekateri listi hočejo vedeti, da naučni minister vsekako odstopi, kancelar pa še utegne ostati. Slišijo se pa tudi že glasovi, da se povrne Bismarck, ali pa pride na krmilo Waldersee. Kar bi gotovo ne bilo prav po volji liberalcem. Toliko je gotovo, da katoličani ne bodo več podpirali vlade, če umakne šolsko predlogo, naj še ostanejo sedanji ministri ali pa pridejo drugi.

Bolgarija in Rusija. Vulkovičeva aféra še vedno vznemirja duhove. Iz Carigrada prihaja poročilo od vladne strani, da je turška policija imela dokaze, da je Sišmanov v zvezi z morilci Vulkovičevimi. Rusija je pa zahtevala njegovo izročitev in ga je odposlala v Odeso. Tako postopanje je pač čudno. Nelidov je seveda imel pravico zahtevati, da ga izročé, ali ruski generalni konzulat bi bil moral proti njemu začeti preiskavo, če ga hudodelstva dolže. Tako se pa Rusija sedaj ne more pritoževati, če jej očitajo, da podpira morilce, ali da se jej celó podtika, da morilce najema. Tako postopanje pač ne bode povzdignilo ugleda Rusije. Zapadne vejevlasti tudi ne bodo več pazile na ruske nihiliste. Če Rusija dopušča, da njeni podložniki kujejo zarote proti bolgarskim državnikom, se tudi ne more zahtevati, da bi evropske države gledale, kaj vse nameravajo nihilisti proti Rusiji. Tako postopanje bode nazadnje še Rusiji škodovalo. Mi ne rečemo, da Rusi najemajo morilce, ali kaže se, da delajo ovire, da bolgarske in turške oblasti morilcev v pest dobijo ne morejo.

Srbija. Skupščina je vsprejela zakon, s katerim se bivši kralj izbriše izmej članov kraljeve rodbine. Proti temu zakonu so hudo ugovarjali liberalci, češ, da nema skupščina pravice, sklepati takega zakona. Trdili so celó, da je kralj Milan spozumljen z regenti, ki sedaj hočejo skupščino zapeljati, da bi rušila ustavo in si tako izpodbila pravno podlogo. Govorilo se je celó, da nazadnje se kralj Milan utegne še povrnuti v Srbijo, ker prav za prav mu skupščina pravice vzela ne bode. Večina se pa ni dala prepričati s takimi argumenti in je vsprejela vladno predlogo.

Rusija. „Graždanin“ pripisuje neugodno gospodarsko stanje v Rusiji temu, da se je odpravilo krepostno právo (tlaka in zavishost kmetov od graščakov). Ta list misli, da se stvari ne dajo drugače zboljšati, da se zopet vpeljejo prejšnje razmere. Da knez Meščerski tega želi, mi verujemo, ali prepričani smo, da tudi v Rusiji kaj takega ni več mogoče. — Ker posestva prihajajo vedno bolj iz plemenitaških v plebejske roke, že mislijo na to, da se vpeljejo fidejni komisi. S to mislijo pa še celó plemenitashi neso zadovoljni. Več se jih je že izja-

vilo, da se odpovedó plemstvu, da bodo le smeli popolnoma svobodno razpolagati s posestvi. Sploh se že kaže, da v Peterburgu odločujoči krogi že obupavajo nad ohranjenjem plemenitaškega posestva, kó plemenitaška banka ima tako majhne vspehe.

Francija. V Parizu je propala banka za železnice in industrije. Zgube bode kacic dvajset milijonov. Jeden upravni svetnik se je usmrtil. Poraz te banke je zadal posebno manj premožno prebivalstvo, ki so svoje majhno premoženje vlagali v to banko, ker so se obetali veliki dobički.

Anglija. Kakor se poroča, bode sedanji angleški parlament dočakal, da mu volilna doba poteče. V Angliji je to kaj nenavadnega. Tem je že v navadi, da se parlament poprej razpusti. Minoli teden je liberalcec Labouchere pri nekej priliki vlado silil, da pové, kdaj bodo nove volitve. Minister Balfour mu je pa odgovoril, da ne vé, ali vlada je predložila zbornice celo vrsto predlog, o katerih misli, da je v interesu države, da se rešijo. Če bodo hoteli rešiti vse te predloge, bode moral parlament zborovati do konca legislativne dóbe. Vlada se najbrž boji novih volitev, zato jih pa kolikor je moč odlaga.

Španija. Omenili smo že, da položaj španjske vlade nikakor ni ugoden. Sedaj se pa že poroča, da se vlada nekako prenovi, najbrž tako, da se pokliče nekaj opozicijonalcov v ministerstvo in se tako dobi večina za finančne reforme.

Izvirni dopisi.

Rim, 15. marca. (Raznoterosti.) Skoro, da bi začel tudi jaz z vremenom, kajti med vsemi dogodjaji zadnjih dni je vreme najbolj neprijetno. Že več kot štirinajst dni imamo ven in ven deževje, tako, da je Tibera izredno narasla ter v debelih valovih vali gosto svoje vodovje skozi mesto proti morju. Da se pri tako mokrotnem vremenu zdravstveno stanje v večnem mestu ne boljša, je pač naravno. Hripa, za katero so celo zimo ljudje bolehal, še vedno razsaja. In, dasi je narava že ozelenela in sem mandeljne zunaj mesta že pač pred štirinajstimi dnevi videl v cvetju in so vijolice v zatišju prijetno duhtele, vendar v mestu nimamo nikakoršnega pomladanskega znaka. Snega sicer letos nismo videli. Pač pa je v nedeljo zjutraj rožljala po strehah debela toča. Ali dosti o vremenu.

Dné 11. t. m. došel je v Rim ter nastanil se v zavodu dell' Anima mil. g. Ignacij Sevestrey, škof iz Rezna na Bavarskem. Mimo glavnega namena „peregrinandi ad limina apostolorum“ združiti hoče še drug znamenit namen: praznovati hoče tu svojo zlato mašo. Kot gojenec kolegija „Germanicum“ je pred petdesetimi leti opravil tu v cerkvi „al Gesù“ svojo novo mašo. Bil je takrat slaboten mladenič in zato so ga ordinirali prej nego sošolce. Ali previdnost božja ohranila ga je naposled pri trdnem zdravju, da bode letos kot krepak starček na duhu in telesu v isti cerkvi, pri istem altarju in isti dan praznoval petdesetletnico svojega mašništva. Rezenski škof je izza vatikanskega zbora v Rimu poznata in čislana oseba, ker se je tedaj odločno izrekel za razglašenje papeževe nezmotljivosti. Tudi kasneje, ko so vladni možje kakor minister Lutz pritiskali trdo na bavarske škofe, ter je to pri vladi veljalo skoro kot pregreha, ako je kateri izmed njih šel v Rim na „božjo pot“, je ratisbonski škof večkrat prihajal v večno mesto po svojih dolžnostih. Ni čuda torej, da so ga sveti Oče takoj drugi dan po naznanilu sprejeli v avdienci.

Postni govori v Rimu so navadno precéj obilo obiskovani. Ali kakor menda povsod, tako je tudi tu, da se ljudje zaženó v kako cerkev, katero potem vsak dan trdo natlačijo. Pred leti je postavim imel glasoviti frančiškan p. Agostino da Montefeltro v cerkvi S. Carlo al Corso premnogo poslušalcev izmed omikanih krogov. Letos pa se je napolnila cerkev „al Gesù“, kjer učeni jezuit p. Galezani mnogobrojnemu občinstvu boljših krogov v krasni besedi razklada razna času primerna vprašanja.

Kako predrzni so postali „disocupati“ tu v Rimu, naj Vam svedoči sledeči dogodjaj zadnjih dni. Tukajšnjega kanonika pri sv. Jeronimu Nikolo Gjivaničeva, rodóm iz Dubrovnika, napal je neki predrznež prošli teden na javnem trgu, češ, naj mu dá kaj podpore. Ko mu omenjeni gospod ni hotel ali mogel takoj ustredi, dregne ga zlobnež z nožem, ter mu zadá dve lahki rani. Kaj takega se vendar v rednih pravnih državah ne godi iz lepa. Italija težko kroti elemente, ki si jih je navlekla izza okupacije v Rim. Izgredniki, ki so lansko leto začetkom maja razgrajali po mestu, še sedaj niso prejeli za služene kazni.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. marca.

(Deželni zbor kranjski) ima jutri VII. sejo. Na dnevnem redu so večinoma prošnje za razne podpore.

(Osebné vesti.) Trgovski minister je potrdil izvolitev g. Ivana Perdana predsednikom in gosp. Antona Kleina podpredsednikom trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani za l. 1892. — Dež. sodišča svetovalcu v Ljubljani g. H. Sajicu je povodom njegovega umirovljenja podeljen naslov in značaj svetovalca dež. nadsodišča. — Poštni tajnik P. Garimberti je imenovan svetovalcem pri vodstvu v Trstu. — Tržaški namestnik je imenoval finančnega koncipista Jos. Tomaziča komisarjem, praktikante Jos. Laha, A. Kovačiča in Jak. Pederzollija finančnim koncipistom.

(Častno občanstvo.) Iz Metlike se nam je brzojavilo, da je občina Radovica g. poslanca Vilje ma Pfeiferja izvolila častnim občanom v priznanje njegovega truda in mnogih zaslug za revno kmetiško prebivalstvo, osobito na Dolenjskem.

(Umrli) je danes zjutraj nagloma znani tukajšnji meščan in posestnik g. Andrej Druškovič. Ker je nedavno umrla gospa soproga temu, je to nov hud udarec za občeznano narodno rodbino in sorodnike. N. v m. p.!

(Vesela rast družbe sv. Mohorja.) Iz Celovca se nam piše: Iz zanesljivega vira zvem, da je število udov slavne družbe sv. Mohorja letos zopet lepo napredovalo. Ker niso prišle še vse nabiralne pole, se končno število družbenikov še ne vé, a vsekako bode družba štela kakih 58.000 udov!! Vsakega poštenega Slovence mora ta vesela vest srčno razveseliti, kar kaže, na kako trdnem temelju je zidana naša družba, pravi naš narodni hram! — Izborna rast družbe sv. Mohorja nam je veseli porok, da nam o bodočnosti slovenskega ljudstva ni treba obupati. Hvala za ta veseli napredek gre v prvi vrsti se vé Vsemogočnemu, a iskreno zahvalo zaslužijo tudi p. i. gg. družbeni poverjeniki, ki z mnogim rodoljubnim trudom nabirajo ude! Pomozi Bog, da se družba i nadalje tako sijajno razcvita ter vernemu slovenskemu ljudstvu donša tisočerega sadú!

(Iz Radovljice) se nam piše: Danes, 20. t. m., je izročil g. okrajni glavar vitez pl. Kaltenegger tukajšnjemu c. kr. davkarju g. Janezu Šubicu slovesno vprico vseh gg. uradnikov s primernim nagovorom zlati križec za zasluge, ki ga je dobil v znak svojega štiridesetletnega zvestega službovanja ob svojem umirovljenju. Zvečer so mu napravili njegovi čestilci banket v salonu g. Klinarja. Povabljenih je bilo 40 oseb. — V drugi seji letošnjega deželnega zbora je bila sprožena misel, naj se prestavi mesto tukajšnjega okrožnega zdravnika v Kropo. Privoščimo Kropi svojega zdravnika, a ne želimo, da bi se to zgodilo na škodo našo in na škodo sosednih županij Mošenj, Begunj, Breznice in Lesec. Res je v Radovljici c. kr. zdravnik, toda ta je ob jednom zdravnik c. kr. kaznilnice v Begunjah, kamor mora vsak dan hoditi, zato mu ne dostaje časa, da bi mogel vse obilne posle opravljati. Vsled tega je sklenil naš občinski svet v svoji zadnji seji skupno s sosednimi županstvi, poslati prošnjo do deželnega odbora, da ostane okrožni zdravnik v Radovljici in da se njegovo že dlje časa izpraznjeno mesto prej kot prej izpopolni.

(Slovensko ferijalno društvo) osnuje se v bodočih počitnicah meseca avgusta tega leta v Ljubljani. Pravila so se predložila visoki c. kr. vladi kranjski že leta 1890, a ta jih je takrat radi nekega nedostatka zavrnila; tudi prošlo leto se je nekaj za to prepotrebno društvo pripravljalo, a pravila se niso predložila. Ker pa čuti slovensko dijaštvo čim dalje živije potrebo po zvezi, ki naj bi — kakor to delajo na velikih šolah akademčna društva — družila duševno in zabavno i v počitnicah slovenske visokošolce, so se tudi trdno poprijeli te misli ter jo hoté vsekako vresničiti. Izvolil se je osnovalni odbor petih članov (gg. Fr. Regally, predsednik; V. Maurer, J. Vencajz, B. Vođušek in V. Ravnihar), ki je pregledal pravila ter jih vnovič predložil visoki c. kr. vladi kranjski. Društvo se bode imenovalo „Sava“, ima tudi namen, prirejati poljudno-priučna predavanja ter tako buditi narodno zavest.

(Neprevidnost.) Poroča se nam, da je te dni v Štepanji vasi pod Ljubljano neka mati velela svojemu osem let staremu sinu, naj mačku odseka ko-

